

„Já jsem dobrý pastýř. Dobrý pastýř položí svůj život za ovce. Ten, kdo není pastýř, kdo pracuje jen za mzdu a ovce nejsou jeho vlastní, opouští je a utíká, když vidí, že se blíží vlk. A vlk ovce trhá a rozhájí. Tomu, kdo je najat za mzdu, na nich nezáleží.

Já jsem dobrý pastýř; znám své ovce a ony znají mne, tak jako mě zná Otec a já znám Otce. A svůj život dávám za ovce. Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést. Uslyší můj hlas a bude jedno stádo, jeden pastýř.“ (Janovo evangelium 10:11-16)

Jeremjášovo proroctví 23:1-8

„K tomu jste přece byli povoláni; vždyť i Kristus trpěl za vás a zanechal vám tak příklad, abyste šli v jeho slépějích. On ‚hříchu neučinil a v jeho ústech nebyla nalezena lest‘. Když mu spílali, neodplácel spíláním; když trpěl, nehrozil, ale vkládal vše do rukou toho, jenž soudí spravedlivě. On ‚na svém těle vzal naše hříchy‘ na kříž, abychom zemřeli hříchům a byli živi spravedlnosti. ‚Jeho rány vás uzdravily.‘ Vždyť jste ‚bloudili jako ovce‘, ale nyní jste byli obráceni k pastýři a strážci svých duší.“ (1. dopis Petrův 2:21-25)

Pastýři

Bible a její čtenáři mluví tak zvláště! Mluví třeba o rybářích nebo pastýřích. Rybář, který mrská prutem Vltavu, to asi nebude on. Bača, který na kolibě vaří syrovátku, taky ne. Kdo z nás si dnes dovede představit, co se tím v Bibli myslí? Nebo se řekne: kněz, král a mystik? A co to je? Představte si mládež, která posledního dubna, jak se říká na čarodějnice, řadí v bytě v prvním patře činžáku dlouho do noci. Celá ulice ví o jejich radosti. V deset jen zavřou okna vedoucí na ulici. Nebo: Zavítejte na náplavku u Vltavy na prvního máje. Najdete stánky všeho druhu, veganské především. Ochránáři zvířat vám poradí, jak zabránit norování lišek, chovat holuby a správně vyživovat kočky a psy. A zapomeňte na maso!

A my začneme o spasení, o oběti, pastýři a tak... Co jim, těm dnešním lidem, tím vším chcete říci? Ještě kdyby se dozvěděli, že se na ně díváme jako na zbloudilé ovce... Nejde jen o to, že tomu pojmu nerozumí; dokonce neví, o čem je řeč. A navíc je to uráží.

Aby to nezapadlo, hlavní charakteristikou, kterou Ježíš nejčastěji popisoval společnost kolem sebe, je tvrzení: Lidé jsou *jako ovce bez pastýře*, dokonce *bloudí jako ovce*... Pastýř, ovce... To jsou pak ale extrémně důležité pojmy a závažné charakteristiky, které není dobré odbýt. Tomu je třeba porozumět!

Hledejme významové podobná slova k pojmu Pastýř - Leader? Manažer? Poradce? Psychoterapeut? Personalista? Ani jedno z toho a ode všeho trochu.

Dobře, představte si konferenci leadershipu, kde se posluchači za dobrý peníz zaposlouchají do přednášek sedmi lidí, které znají jen z médií a knih. Ti lidé, kteří budou přednášet, svoje posluchače dokonce vůbec neznají a nebudou znát, odejdou. Jsou najatí na práci. Prodávají svůj obličej a moudro.

Tak jinak: Manažer stanoví cíle a vyčlení prostředky, domluví strategii a kontrolní systémy. Ale v tom se člověk téměř ztrácí! Nemáš výkon? Je mi líto! Tohle je pastýř?

Poradce se nesmí starat o široký záběr, má svoje stanovené oblasti, v nichž radí a pomáhá.

Ovšem je nabíledni, že právě jeho úzké zaměření vede do slepých ulic ty, kterým radí. Díky radám osvědčených poradců nevidí přes zeď a skvělé rady a nápady si mohou protiřečit se skutečností i s tím, co radí a prosazují druzí. A tady je důležitých pastýřů zase nějak moc.

Psychoterapeut? „To jsem na tom tak špatně?“ hlásí klient. A zájem personalisty zřídka bude znamenat povýšení, spíše nějaké změny, dost často tu poslední: Reorganizaci a propuštění.

Pojďme z jiné strany. Budeme si povídat charakteristických rysech Pastýře, protože právě tak se Ježíš představuje narozdíl od zlodějů a banditů: „*Všichni, kdo přišli přede mnou, jsou zloději a lu-*

piči.“ (10:8)¹ tvrdí. Tak ostře hodnotí práci židovských autorit své doby a také všech, kteří přišli s mesiášskými nadějemi před ním. Bývá to také téměř pravidelně jazyk volebních kampaní, ve kterém se opozice dopouští podobných výrazů o vládě a vládní strana zase podobnými slovy varuje před změnami, které by mohly nastat po volbách. Vždy jsou to výrazy obecné a nadnesené. Mají posluchače a diváky vystrašit.

Je lépe popsat, co Pastýř skutečně přináší, co skutečně nového bude platit pro něj i pro celé stádo. Lépe než pečlivě popisovat, jací byli ti druzí, je perspektiva nové služby. A spíše, než konkrétní cíle, které se objevují ve vládních programech, je lépe slibovat a skutečně přinášet jiný charakter péče a služby, než přinášeli zloději a bandité.

A jaké jsou charakteristické a přesvědčivé rysy Ježíšova pastýřství? Tehdy, stejně jako dnes? (A prosím, přenesme se přes to, že se o nás mluví jako o ovcích):

1. *„Znám své ovce a ony znají mne, tak jako mě zná Otec a já znám Otce.“* Ježíš je na dotek. Zná své lidi a oni znají jeho. A to tak dobře a jistě „jako mě zná Otec a já znám Otce.“ To je ale bez jakýchkoliv bariér. Všechny datové systémy jsou navzájem prostupné, všechny registry otevřené. Také Ježíš nepředstrkuje svoje asistenty, neříká „Domluvte se s nimi!“ Nemá žádného náměstka na této zemi, ale je velice osobní. Nemá služební tajemství, nemá žádné kategorie utajení, nic jako PT-ZD (přísně tajné zvláštní důležitosti). Propojení je velice osobní na tělo a na krev, proto si podáváme chléb a kalich.

Jít v jeho stopách znamená bourat bariéry, rušit výlučná tajemství a uzavřené skupiny. Možná to bude znamenat, že se budeme věnovat menším skupinám lidí, ale ani tak to není málo. Tvořit svůj charakter můžeme jen tváří v tvář těm, kteří pracují na tom svém charakteru. A o víc se nemáme starat. Ono to totiž může spouštět vlnu následování. V našich - vlastně v Jeho stopách půjdou další.

2. *A svůj život dávám za (ovce) lidi... říká Ježíš. Nežene nás před sebou! Nedává nám úslužně místo: „Až po vás...!“* nebo „*Mládež vpřed!*“ On je vepředu, tím je následování zcela jednoduché. Není jej třeba vymýšlet. Říká: Já to odpracuji a ponesu to nejhorsí, abyste měli dobrý výsledek... Nastrčím se, obětuji, zariskuji svoji politickou a lidskou budoucnost. Nebudu si nechávat zadní vrátka. Nevypustím svým svěřencům rybník. Dám k dispozici své přední místo na kandidátce a podpořím kolektiv. Vezmu svůj kříž. Pokud mne někdo bude chtít, vykroužkuje mne do Sněmovny či vykřížkuje si mne do komunálu. Nenastrkujeme jen lidi kolem, ale také samotného Ježíše. Když nevíme, co říct, když už se nemáme na co vymluvit, může za to on. Nastrčíme někoho z toho jeho klubu. Vypánbíčkujeme to nějakým sloganem, kde se mihne On nebo jeho Máma... Jako by to něco spravilo.

A je to naopak. Záchrana tohoto světa často stojí na zástupných obětech, mluvím o statisících obětí, na nichž prostě nezáleží. My musíme mít přední místa, máme přece jméno! Budujeme svět na upozaděných partnerech a partnerkách a hlavně na dětech, na něž prostě není dost času. Tady je místo pro naše pokání, tedy změnu stylu. A nikdy není pozdě. Návrat k obyčejným lidem, k rodině nikdy není prohrou.

3. *„Mám i jiné (ovce) lidi, které nejsou z této společnosti (z tohoto ovčince). I ty musím přivést. Uslyší můj hlas a bude jedno stádo, jeden pastýř.“* Zahrnující gesto, zájem o druhé, otevřená náruč naprosto cizím jedincům. My tomu říkáme „inkluze“. Na množiny, matematické chápání skutečnosti ze školních lavic sedmdesátek, na ty jsme už zapomněli a na inkluzi většinou nadáváme. Ježíš chce ale zahrnout do svého domova také ty, kteří mají jiný názor. To nezname-

¹ řecky *kleptēs*, zloději a *lēstēs* revolucionáři, piráti, bandité, rabující lidé

ná: „Zařídít, aby si všichni mysleli to, co já?“ Ne. Neznamená! Naopak Ježíš chce, aby i ti, kteří si myslí něco jiného, věděli, že tady jsou doma, že na ně nikdo netlačí a že jim dopřává dozrávání jejich názoru. Dnes se rozpadají společnosti, církve, politické strany jen proto, že nejsou všichni stejní. A to je chyba!

Tady je místo pro změnu stylu, proměnu charakteru, byť by to znamenalo zpětný chod. Nikdy není pozdě přiznat, že to bylo špatně a začít s gesty, slovy a postoji, které sjednocují, projevují úctu k druhým a dávají naději pestrosti. To jsou Ježíšovy šlépěje, ve kterých máme jít.

Považ, jsi bez tajností ve středu všech velkých dějin
Ať tě i dnes přemůže radost z Boží jasnosti
Dobře se dívej, nejsi první; vepředu se obětuje Pán
Ať tě nasycuje a drží nad hladinou radost vděčnosti
Pochop, nemusíš být správným, jediným a všemi podporovaným
Ať tě drží jednota v rozmanitosti
Došlo ti, že jako ty jdeš za ním, půjdou jiní za tebou?
Máš otevřeno, všichni jsou očekávání
v domově tvého Otce, jeho Syna i Ducha svatého... Amen